

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yazılı olarak yer alan “**Küçük Menderes Beydağ Projesi**” ile ilgili sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. Dr. Bekir Pakdemirli tarafından, Anayasa’nın **98.** ve TBMM İçtüzüğü’nün **99.** maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim. **30.03.2021**

Prof/Dr. Kamil Okyay SINDIR
İzmir Milletvekili

Küçük Menderes Havzası, ülkemizin batısında yer alan ve tarımsal faaliyetlerin, bitkisel ve hayvansal üretim olarak, yoğun olduğu verimli topraklara ve ürün çeşitliliğine sahip olan bir havzamızdır. Havzada son otuz yıldır yeraltı suyu seviyesinde ciddi bir düşme gözlemlenmektedir. Bunun sebebinin yoğun tarımsal sulama, hayvancılık ve sanayileşmenin getirdiği etkiler olduğu söylenebilir. Küçük Menderes Havzasında sulanabilir alanın 132.500 ha’dır. Havzada tarımsal su tüketimlerinin yoğun olarak yeraltından karşılanması, yeraltı suyu seviyelerinde önemli ölçüde düşürlere neden olmuştur. Yapılan çalışmalarda alanın yeraltı suyu rezervinin 130 ile 231milyon m3/yıl arasında değiştiğine yer verilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’müzün yörede su kaynaklarının etkin kullanımına yönelik yoğun çalışmaları olduğu, pek çok baraj (Beydağ, Uladı, Aktaş vb.), regülatör ve basınçlı sulama şebekeleri döşenmesi çalışmalarının devam etmekte veya planlama aşamasında olduğu bilinmektedir. Ancak, havzada yeraltı suyu tüketimi her geçen gün artmakta ve mevcut durumda halk sulamasının %91,8 yeraltı suyundan karşılandığı bilinmektedir. DSİ planlamalarında bu oranın 2020 yılı itibarıyla % 66,7’ye düşürülmesi ve kalan diğer sulamanın (%28,9) DSİ tarafından yüzeysel sularla yapılması planlanmıştır. Bununla birlikte, havzadaki yüzeysel su kaynakların daha aktif ve verimli kullanılması sağlanmalıdır. Ayrıca, bölgedeki kırsal bölgelerin içme suyu ihtiyaçlarının da yeraltı suyundan sağlandığı bilinmektedir.

Küçük Menderes havzasının en önemli akarsuyu Küçük Menderes Nehri ve yan kolları olan Fetrek Çayı, Uladı Deresi, Ilıca Deresi, Değirmen Dere, Aktaş Deresi, Rahmanlar Deresi, Pirinççi Deresi, Yuvalı Dere, Ceriközkaya Deresi, Eğridere, Birgi Çayı, Çevlik Çayı ve Keles Çayı’dır. Önümüzdeki yıllarda daha kötü sonuçlarla karşılaşmamak için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından havzada planlanan, projelendirilen veya inşaatı devam eden baraj ve göletlerin en kısa zamanda hayata geçirilmesi de gerekmektedir.

43775

İzmir'in en büyük sulama projelerinden olan ve 3'te 2'si tamamlanan Beydağ Sulama Projesi ile şu anda 120 bin dekar arazi basınçlı borulu sistem ile sulandığı ancak proje tamamlandığında Beydağ Barajı Küçük Menderes Ovası'nda 196 bin 650 dekar araziye hayat vereceği söylenmektedir.

Bu bağlamda, Küçük Menderes havzasında **DSİ Genel Müdürlüğü'nce** 1991 yılında başlanan ve 2026 yılında tamamlanması beklenen, Cumhurbaşkanlığı 2021 Yatırım Programında **1991A01-159 No** ile tanımlanmış olan "**Küçük Menderes Beydağ Projesi**" ile ilgili yatırıma dair aşağıdaki sorularımın yanıtlanmasını saygıyla dilerim;

1. Projenin başlangıcında ne kadar alanın sulamaya açılacağı, proje alanında hangi ürünlerin ve ne kadar alanlarda üretiminin yapılacağı, yararlanacak üretici sayısının ne olacağı ve ekonomiye faydaları olarak neler öngörülmüştü?
2. Projede günümüz itibariyle ulaşılan hedefler ne düzeydedir?
3. Beydağ Barajında tutulan veya tutulacak olan su ile bölge üreticilerinin sulama ihtiyacı ne oranda karşılanacaktır?
4. 1991 yılında yatırım programına alınmış bulunan Projenin uygulama aşamaları nelerdir?
5. 1991 yılında yatırım programına girmiş bulunan Küçük Menderes Beydağ Projesi bugün itibariyle ne aşamadadır? Aradan 30 yıl geçmesine rağmen projenin halen tamamlanamamış ve devam ediyor olmasının nedenleri nelerdir?
6. Küçük Menderes Beydağ Barajı'nın su tutma kapasitesinin yetersiz kaldığı ve 3. Aşama olan İlave Su Temin Projesi başlatıldığı doğru mudur? Doğru ise böylesi bir aksama veya öngörememe durumunu sadece küresel ısınmaya bağlı olarak havzanın yeterli su alamadığı görüşüne bağlamak sizce doğru mudur, gerçekçi midir?
7. İzmir'in en büyük sulama barajı olan Beydağ Barajı'na her yıl Mutaflar Çayı havzasından 12 milyon metreküp, Abu-hayat Çayı havzasından ise 2.5 milyon metreküp olmak üzere toplam 14.5 milyon metreküp ilave su takviyesi yapılacağı doğru mudur? Doğru ise bu çaylardan/havzalarından tarımsal sulama ihtiyacını sağlayan üreticilerin bu gereksinimleri nasıl karşılanacaktır?
8. Projede bugüne kadar ne kadar harcama yapılmıştır?
9. Projenin yatırım programında herhangi bir aksama, gecikme veya kaynak yetersizliği v.b. öngörülemeyen bir durum bulunmakta mıdır?
10. Projenin 2021 yılında yatırım programındaki işler nelerdir?
11. T.C. Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nca yayınlanmış bulunan 2021 Yılı Kamu Yatırımları Programı'nda projenin 2021 yılı ödeneğinin; sadece 15.682.180 TL olduğu görülmektedir. Bu kadar düşük bir ödenek ile kalan 546.496.359 TL'lik harcama gerektiren projenin 2026 yılına kadar tamamlanabilmesi sizce mümkün müdür?